

Døves Blad

ISSN: 0807-8963

BLAD FOR DØVEMENIGHETENE I DEN NORSKE KIRKE

NR. 3

NOVEMBER 2016

112. ÅRGANG

«Så tenner vi et lys i kveld, vi tenner det for glede ...»

Når vi kommer til første søndag i advent, er vi inne i en av de fineste tidene på året. Det er ei tid jeg er veldig glad i å være ute, spesielt når det er mørkt. Det er deilig å kle på seg gode, varme klær og kjenne den friske lufta og bli kald, rød og frisk i kinnene. Se opp på en stjerneklar himmel. Og se på alle lysene. De siste ukene har det kommet opp mer og mer lys, og den første adventshelga popper det opp adventsstjerner og adventsstaker i vinduene og lys på trær ute. Vi tenner det første lyset i adventsstaken. Adventstida er i gang.

«Så tenner vi to lys i kveld, to lys for håp og glede ...»

Advent er forberedelsestida før jul, og ordet advent betyr ikke ventetid slik det er lett å tenke. Det kommer av det latinske uttrykket «Adventus Domini», som betyr Herrens komme. Det var et uttrykk de gamle romerne brukte hvis de skulle få besøk av en viktig person og måtte forberede til det. Det er jo akkurat det sammen vi gjør i adventstida: Vi forbereder besøk av Jesus. Han er ikke bare en viktig person; han er også Gud selv. Han er den som sa om seg selv at han er

verdens lys. Alle lysene som lyser opp adventstida vår, peker fram mot ham. Også natten da han ble født, ble markert av lys. Det tydeligste er den store stjerna. Den hadde dukket opp på himmelen for å varsle om en spesiell fødsel og ledet vismennene fram til der Guds sønn lå som et nyfødt spebarn. Ute på markene utenfor Betlehem satt gjeterne i en stummende mørk natt, kanskje med litt lys fra et bål, da plutselig en skinnende, lysende engel dukket opp og lyste opp alt rundt dem.

«Så tenner vi tre lys i kveld, for lengsel, håp og glede ...»

Lyset gir trygghet. Lyset gjør at vi ser ting rundt oss. Lys skaper hygge og trivsel. En høytid fylt med lys passer ekstra godt på den mørkeste tida på året. Det er flott å gå ute en mørk desemberkveld og se alle advents- og julelysene fra hus og gater. De skaper glede i seg selv, men enda viktigere er at de peker fram mot Jesus, det sanne lyset, som vi skal feire, han som også er fredsfyrsten, og lysene kan også minne oss på alle dem som ikke går en god julehøytid i møte, dem som lever tunge liv her i landet, og alle menneskene som må leve med krig og konflikt og daglig frykter for livet. La oss tenne lysene våre og tenke på hva vi kan gjøre for at noen skal få en litt bedre jul. La oss be om at Jesus skal bringe lys og fred inn i de mørkeste kroker. En velsignet advents- og juletid ønskes dere alle!

«Så tenner vi fire lys i kveld, for lengsel, glede, håp og fred. Men mest av alt for fred, på denne lille jord, hvor menneskene bor.»

Ansvarlig utgiver:

Døveprosten i Norge
Fagerborggaten 12, 0360 OSLO

www.dovekirken.no

Frivillig kontingent

Valgfritt beløp, f.eks. kr 150,- pr. år

Konto

3000 17 70124

**Adresse for betaling
og abonnement:**

Døves Blad
Fagerborggaten 12, 0360 OSLO

Regnskap:

Døveprosten i Norge

Ekspedisjon:

Bedriftstrykkeriet

Ansvarlig redaktør:

Døveprost Roar Bredvei

Redaksjonssekretær:

Eyolf Berg
Mob. 91 17 65 37
E-post: ebe@ebe-data.com

Alt stoff til bladet sendes
redaksjonssekretæren på e-post.

Layout

Andata (ra@andata.no)

Frist for stoff til bladet:

Se www.dovekirken.no

Annonsepriser:

Se www.dovekirken.no

Døvemisjonsarbeidet på Madagaskar

Støtt innsamlingsaksjonen for døve på Madagaskar

Døvemisjonen

Døvekirken
Fagerborggaten 12, 0360 OSLO

Bankgiro:

6029.09.52959

Forsidebilde: Poesi ved Billur Taskoparan
og dans ved Olga Papalexioiu i Stavanger Domkirke
under Døves kulturdager i Stavanger.
Foto: Brian Engen - brian@briangen.com

LEDER

«Stavanger- modellen»

Årets kulturdager i Stavanger ble rammet inn av en fagkonferanse fredag og jubileumsgudstjeneste i Stavanger domkirke på søndagen.

På fagkonferansen ble det igjen og igjen snakket om «Stavangermodellen». Hva handler «Stavangermodellen» om? Slik jeg forstår det, har de i Stavanger gjennom lang tid hatt fokus på at døve og hørselshemmede barn skal lære tegnspråk selv om de har CI. Videre har de i Stavanger hatt fokus på å bygge et miljø som barn og ungdom inviteres inn i, og der de kan utvikle seg som barn og unge i et positivt tegnspråkmiljø.

Leder og nestleder i Verdens døveforbund diskuterer her «Stavangermodellen» med generalsekretær i Signo, Berge-Andreas Steinsvåg.
Foto: Øyvind Woie, Signo.

Når det gjelder Døvekirken, ser vi også at mye positivt skjer i Stavanger. Det er et mål at Døvekirken også kan bli en del av «Stavangermodellen» ved at barn og unge også inviteres inn i et positivt miljø basert på tegnspråk og døv kultur i kirken.

På forsiden og inne i bladet kan dere se bilder av det kreative gudstjenestearbeid i Døvekirken i Stavanger.

Så er utfordringen at vi alle kan la oss inspirere av «Stavangermodellen» enten vi jobber i skolen eller i kirken!

Og i advents- og juletiden står kirkens dører åpne for små og store i døvemiljøet både i Stavanger og i hele Norges land.

Velkommen til kirken denne julen!

Roar Bredvei
Døveprost

Denne lederartikkelen kan du også se
på tegnspråk på www.dovekirken.no

God jul!

Snart skal vi feire jul, den nye begynnelses fest. Han som selv er fra opphavet, fra før noe ble skapt, blir menneske som oss. Jesu fødsel varsler en ny tid med nåde over nåde for oss:

«I begynnelsen var Ordet, ... og Ordet ble menneske og tok bolig iblant oss, og vi så hans herlighet, en herlighet som den enbårne Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet.»

Med Jesu komme krysser Gud våre grenser i tid og rom. Gud bøyer seg ned og ofrer seg selv for oss. Han kommer for å ta imot oss, omfavne og tilgi oss. Guds nåde er større enn våre feiltrinn, og han er hele tiden underveis for å tilgi og reise oss opp til nytt liv. I Jesu ansikt møter vi den barmhjertige Gud, og Jesu nærvær i våre liv er nåde over nåde.

Dette er kjernen i kristen tro, og det er kjernen i vårt kall som kirke. Stadig skal vi få motta og leve i denne nåden. I denne gaven fra Gud ligger også oppgaven: Å formidle Guds større barmhjertighet til omgivelsene der hvor vi er menighet – i Grorudalen og på Grefsen, i Bærum og på Bøler, i Holmen og på Holmlia.

og Godt nytt år!

1.1.2017 representerer også en ny begynnelse for oss som kirke. Da går vi fra statlig forvaltning til å bli selvstendig folkekirke. Denne endring berører i første rekke kirkens organisasjon på landsplan. I våre menigheter skal vi fortsatt feire gudstjenester, døpe, lære og bygge fellesskap med diakonalt nærvær i våre lokalsamfunn. I denne overgang må vi samtidig spørre: Hva er det viktigste for oss som kirke og som kristne?

Dette året er det 500 år siden reformasjonen startet med Martin Luther i 1517, og vi markerer det un-

der overskriften "Nåden alene". Det skal fornye vår bevissthet om det som til enhver tid lar oss leve i fornyelsens tegn. Det er nåden som bærer oss, og der Guds barmhjertighet får rom blant mennesker, blir livet stadig nytt.

Det er dette fokus som juleevangeliet og arven fra reformasjonen gir oss når vi går inn i 2017 som selvstendig folkekirke. Nå skal det arbeides videre med kirkens ordninger og strategiske planer. Men det som fremfor alt er viktig, er at Guds nåde i Kristus får bære våre liv og fellesskap, og at vi følger Jesus i barmhjertig gjerning.

Jeg ønsker dere en glad julehøytid og et godt nytt år med nåde og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus: *«Herrens barmhjertighet tar ikke slutt. Den er ny hver morgen.»*

**Oslo bispestol
+ Ole Chr M Kvarme**

Bergensjente på døveskolen i Ngaoundéré

Av Lena Mei Kalvenes Anda - LMK92@HOTMAIL.COM

Døveskolen i Ngaoundéré er ny, opprettet i 2009. Det betyr at alt er nytt for lærerne her. Jeg er den første døve elevene fikk som lærer :-)

Skolen ligger i Adamaoua-regionen som har ca. 152 000 innbyggere. Det er mer enn 16 døveskoler i Kamerun, men døveskolen i Ngaoundéré, der jeg jobber, er den eneste døveskolen i hele Adamaoua-regionen. Den drives av Norsk Misjonsselskap (NMS).

Skoledagen begynner kl.07.30 og varer til 12.30 hver dag (onsdager til kl.12.00).

Det er ikke bare døve elever som går på den skolen, men skolen tar også imot funksjonshemmede som ikke er døve. Jeg tror NMS gjør det fordi de trenger penger for å holde skolen åpen. Det er forståelig, men litt uheldig fordi døve ikke blir «prioritert» av lærerne.

Ordet «presis» tas ikke bokstavelig her i Kamerun. Både lærerne og elever kommer gjerne litt senere, men mange elever kom før kl.07.30.

Jeg har ikke lærerutdannelse, men jeg har erfaring som volontør i tre uker på en døveskole nordøst i India, og jeg har jobbet et år som lærer på Ål Folkehøgskole.

Da jeg kom hit, snakket vi om mine oppgaver, som blant annet omfattet å hjelpe 1–3 klasse, lære bort leker, kanskje opprette en forening for døve osv. Listen var lang. Jeg trodde at jeg skulle greie å gjennomføre alle punktene på listen i løpet av mitt opphold. Men nå som jeg har sett

hvordan deres system og metoder er, tenker jeg at jeg nok må ta én ting om gangen. Samtidig hadde jeg mange visjoner om hvordan jeg kan bidra skolen med. Da jeg kom hit ble jeg overrasket hvor lite de døve elevene har lært på skolen, så jeg måtte se bort fra alle mine visjoner og begynne i det små, steg for steg.

Og nå fokuserer jeg på pedagogikken, og på de flinke elever, inspirere lærerne til å utføre mer praksis og mindre teori. Når det er noe jeg påpeker, pleier de å si: «Jeg forstår.» Men det er ikke alltid at de gjør det likevel.

Metoden som brukes her for å få elevene til å lære, består kun i å bruke tavla og å pugge. Lærerne kopierer gjerne fra en bok og skriver på tavla, og elevene skriver av det som står på tavla. Deretter forklarer lærerne hva som står der. Elevene bruker gjerne mellom én og halvannen time på å skrive av tavla som oftest bare viser ett avsnitt.

Det er kanskje ikke den beste undervisningsmåten, spesielt når elevene i 4–7 klasse ikke har tilstrekkelige skrive-/forståelsesferdigheter. Jeg ble overrasket over at en gutt på 23 år ikke visste hvordan han skulle skrive ordet «mandag» på fransk* («Lundi»). Og 4.–5. klasse kunne ikke engang årskalenderen.

Mine oppgaver i løpet av uken ser slik ut:

- Jeg har en time med hver klasse, med fritt tema
 - Jeg har også ansvar for gymtimer
 - Det er mange elever som er på forskjellige nivåer. Derfor er det vanskelig å undervise alle samtidig når noen behøver tid til å oppfatte, mens andre elever venter.
 - Jeg får anledning til å ta noen med meg og undervise dem i spesifikke emner som de trenger hjelp med for å forstå.
- Det er ikke alltid lett å forklare på enkleste måter, og elevene er ikke særlig selvstendig. Det tar tid å forklare. Jeg liker å undervise, og å se at de blir glade når de oppfatter. Det hender iblant at jeg blir sliten etter skolen. Jeg prøver så godt jeg kan, og blir stolt når jeg ser fremgang blant elevene.

** Fransk er undervisningsspråket på skolene i Kamerun (red. anm.)*

Døvestevnet i Jølster 2.-4.september

Av Odd Erling Vik Nordbrønd - odd.erling.nordbrond@dovekirken.no

Hvert år i over 50 år (med noen få unntak) har døvemiljøet i Bergen, Sogn og Fjordane – og Møre og Romsdal, møttes til et døvestevne

Slik også i år. Det skjedde 2. – 4. september og arrangementet var i år lagt til Skei Hotel i Jølster. Rundt 25 personer møttes til sosiale samvær, gode måltider, tur til Astruptunet, tur til fjells,

hyggekveld og til gudstjeneste i Helgheim kyrkje.

Årets arrangør var Døves menighet i Bergen, og neste år er det Møre sin tur. Da er helgen 16.–18. juni blinket ut, og vi ønsker da å

dra til Florø – der vi håper å få med oss Kinnspelet som en del av arrangementet.

Takk til Bergen for godt gjennomført stevne i år!

Døvestevnet i Jølster 2.-4.september

Wenche Lowzow og Bergen Døvekirke

Av Asgeir Straume - asgeir.straume@gmail.com

Wenche Lowzow døde i slutten av september etter lang tids sykdom i en omsorgsbolig på Geilo, 90 år gammel.

Wenche Lowzow representerte Oslo Høyre og satt på Stortinget i perioden 1977–1985.

Som stortingsrepresentant hadde hun et våkent øye for de "små" i samfunnet. I den sammenheng spilte hun en avgjørende rolle for at det ble bygget ny døvekirke i Bergen.

Bakgrunnen er denne: En gang i 1984 var hun sammen med Kim Friele på besøk i Bergen

Døveforening for å holde foredrag om det å være homofil. Som døveprest og medlem av styret i Bergen Døveforening var jeg til stede på møtet. Den torsdagskvelden var det et skikkelig "bergensvær" med regn. Jeg tilbød de to skyss til

Nestun etter møtet, da jeg skulle kjøre samme veien. Underveis fortalte jeg om Døves menighet og Nonneseter kapell og det sterke ønsket om å få bygget ny Døvekirke.

Noen dager senere ringte Wenche Lowzow fra Stortinget og inviterte til et møte med Kirke- og undervisningskomiteen på Stortinget. Det ble slik at Eilif Ohna og jeg reiste inn og møtte komiteen der Ohna presenterte saken. Det dannet det første positive grunnlaget for at Døves menighet i Bergen fikk tilskudd fra staten slik at vi kunne kjøpe tomten i Kalfarveien og senere bygge døvekirke.

I 20 år med Guds ord på tegnspråk

Av Leif Hadland - leif.hadland@dovekirken.no - Foto: Brian Engen brian@brianengen.com

Årets kulturdager ble med avsluttet med en festgudstjeneste i Stavanger domkirke. Gudstjenesten markerte også at det er 120 år siden den første gudstjenesten på tegnspråk ble holdt i Stavanger

Sommeren 1896 kom Conrad Svendsen og holdt gudstjeneste i St. Petri kirke. Etter hvert fikk døve sitt eget kirkelokale, «Effata» i kjelleren på Døvehjemmet i Storhaugveien 10. Senere ble et nytt «Effata» vigslet da Døves hus ble reist i 1937 og ca. 60 år etter det ble den tidligere Frikirken tatt i bruk som døvekirke. Festgudstjenesten var et samarbeid mellom Domkirkens menighet og Døvekirken. Mye av liturgien var hentet fra Døvekirkens nye gudstjenesteordning. Et godt team fra Stavanger ble supplert med Lisa Lind og Olga Papalexidou.

Gudstjenesten ble en flott opplevelse for de ca. 200 menneskene som kom, og et flott utstillingsvindu for døvekirkens språk, kultur og liturgi.

Gravferdshjelpen

Vi kan hjelpe til med
rådgivning og tilrettelegging ved
begravelser og bisettelser.

Døgnavakt 55 27 28 29
www.gravferdshjelpen.no
Hagerupsvei 32X • 5093 Bergen

www.dovekirken.no
www.dovekirken.no/oslo
www.dovekirken.no/stavanger
www.dovekirken.no/bergen
www.dovekirken.no/more
www.dovekirken.no/trondheim
www.dovekirken.no/tromso

Ga Martin Luther drahjelp til julenissen?

Av Michael Hoffmann - michael.hoffmann@dovekirken.no

Neste år feirer halve Europa at det er 500 år siden reformatoren Martin Luther skal ha slått opp sine 95 teser på Slottskirken i Wittenberg. Jubileet feires med kirkedager i mai, og det er forventet at over 100.000 deltar.

I tese nummer 58 skrev Martin Luther: Kirkens skatter er ikke «de helliges fortjeneste, for de virker, til alle tider og uten pavens medvirkning, til nåde for det innvortes menneske og til kors, død og helvete for det utvortes menneske». Med dette sa han farvel til helgendyrkelsen og til julefeiringen slik den var kjent fram til da.

Før Luthers tid var det ingen som fikk gaver på julaften eller juledag. Barn fikk gaver 6. desember, minnedagen for biskop Nikolas av Myra. Biskop Nikolas var kjent for å gi hemmelige gaver til dem som trengte det. Da Luther gikk ut mot helgendyrkelsen, kunne han selvsagt heller ikke godta den gode biskop Nikolas og gavene som ble gitt i hans navn.

Luther mente at egentlig var Jesus-barnet gave nok til jul. Han så derfor ikke noe behov for gaver til jul heller. Da

han selv ble far i godt voksen alder, fikk han en litt mykere holdning til dette spørsmålet. Han kunne jo ikke godt snyte barna sine for gaver. I regnskapet fra Luthers kone Katharina finner vi en post som kalles «Niciasgeschenke» – Nikolasgaver. Etter hvert fikk barna hans gaver hele tre ganger: På Nikolas-dagen, på julaften og på nyttårsdagen. Gaver på nyttårsdagen er en skikk som ikke har overlevd. Men da jeg var barn, pusset vi skoene om kvelden den 5. desember og satte dem fram. Var de rene, fant vi frukt og godterier i dem neste morgen, på Nikolasdagen. Var de ikke rene, var det ved eller kull i dem.

Luther var ingen venn av nisser. Det vet vi fra bordtalene hans. Han ville ha denne folketroen ut av huset for å gi plass til Kristus alene. Men fordi han avskaffet helgendyrkelsen, inkludert Nikolas, banet han likevel veien for at nissene fikk en fast plass i norske hjem.

Reformatoren var mye på reise. I 1532 fikk familien Luther det tidligere Augustinerkloster i Wittenberg i gave fra kurfyrsten. Her flyttet de inn med to av sine tre barn. Elisabeth Luther, deres andre barn, hadde de da allerede gravlagt i 1528, året etter fødselen. Bare tre av de 6 barna deres skulle bli voksne, men i årene 1532 til 1542 var det mye glede og barnesang i huset. I tillegg var huset et veldrevet studenthjem. Den tidligere nonnen Katharina av Bora, som Luther hadde giftet seg med 1525, drev huset som en bedrift og sørget for at det alltid var mat på bordet. Martin Luther var en stor predikant og politiker, men ingen god husholder. I motsetning til det som var vanlig den gangen, ga han denne oppgaven til sin kone som han kalte «min herre Käthe».

Det gamle klosteret som i dag er kjent som «Lutherhuset», var et sted for mange og store festligheter. Også her innførte Luther noe nytt: Katharina og barna fikk plass ved festbordet. Martin Luther er også kjent for å snakke «rett fra levra» talene sine ved bordet – og for at han var glad i god mat.

Julen 1535 skrev Luther julesangen «Fra himmelen høyt jeg kommer her» til barna sine. På samme måten som et

«Et barn er født i Betlehem» forteller den juleevangeliet. Luther har bare skrevet teksten. Melodien lånte han fra en populær slager.

Martin Luther har skrevet 30 sanger. På den måten er han også en inspirator for Døvekirken som med støtte fra Ekstrastiftelsen nå er i gang med å samle og utvikle tegnspråksalmer og -poesier. Vi håper at har vi den første julesalmen på tegnspråk på plass til julen 2017.

Hvor ble Jesus født?

Av Eyolf Berg - eyolf.berg@dovekirken.no

Også i år kommer vi i adventstiden til å få lese avisartikler og se TV-programmer som hevder at Jesus ikke ble født i Betlehem. Mot alle slike påstander står for det første et samlet bibelsk vitnesbyrd. Allerede hos profeten Mika er Betlehem utpekt som Messias' fødested, og sammenhengen mellom Jesus og kong David peker også i retning av Betlehem som Jesu fødested. Det var også denne sammenhengen som gjorde at Josef måtte ta med seg sin gravide hustru og dra til Betlehem for å bli innskrevet i manntall under den store folketellingen som den romerske guvernøren Kvirinius iverksatte. Sannsynligvis hadde han eiendom han hadde arvet, i byen – eller landsbyen, og han måtte møte opp for å redegjøre for sin eiendomsrett til disse.

Betlehem ligger ca. en mil sør for Jerusalem. Fra kilder utenom Bibelen, bl.a. fra den jødiske historikeren Josefus, vet vi også at kong Herodes med tilnavnet «den store» ikke holdt til i Jerusalem, men i palassfestningen Herodianum¹⁾ som han hadde bygget ca. 12 km. Sør for Jerusalem, m.a.o. bare rundt to km fra Betlehem. Det var dit vismennene fra Østen kom da de lette etter den jødernes konge som var født. Dette forklarer også det hastverket Josef hadde med å komme seg av gårde da engelen varslet ham om at Herodes ville drepe barnet. To kilometer tilbakelegges raskt, ikke minst av godt trente soldater. Det tok neppe soldatene mer enn et kvarter å rykke ut fra Herodianum til Betlehem.

Barnemordet i Betlehem er ikke omtalt andre steder enn hos Matteus. Det er derfor flere som har stilt spørsmålstegn ved om det i det hele tatt har funnet sted. Men vi skal ikke glemme at Betlehem den gangen var en liten, avsidesliggende landsby. Selv om vi gjør som Matteus og tar med omegnen – og tar litt godt i i tillegg – kan det neppe ha dreid seg om mer enn et 30-talls barn. Selv i vår mediatid ville en slik hendelse

knappt ha nådd fram i nyhetene. Og ut fra det alle kilder forteller om Herodes som en usedvanlig brutalt tyrann – han fikk bl.a. myrdet sin hustru og to av sine sønner fordi han fryktet konkurranse om makten – er det ingen grunn til å tvile på at han ville gjøre alt han kunne, for å rydde en mulig Messias av veien.

Mange av de stedene som knyttes til Jesu liv og virke, er utpekt av en mange århundrer senere tradisjon. De er ikke ment å tas bokstavelig, men som synlige påminnelser om hva Jesus sa og gjorde i disse områdene, en slags sansbar «bildebok» for mennesker som ikke kunne lese og skrive, og som derfor trengte synlige bilder å knytte de bibelske fortellingene til. Men det er tre steder som peker seg ut på en spesiell måte. Det er Oppstandelseskirken («Gravkirken») i Jerusalem, himmelfartsstedet på Oljebjerget og fødselsgrotten²⁾ under Fødselskirken i Betlehem. Disse tre stedene ble æret av de kristne allerede før det første århundreskiftet, mens det ennå levde mennesker som kanskje hadde hørt og sett Jesus selv. I hvert fall hadde de hørt og sett apostlene.

Da keiser Hadrian drev de kristne ut fra Judea i år 135, var disse stedene så innarbeidet hos de kristne at Hadrian lot oppføre hedenske helligdommer på stedene for å gjøre dem umulig som kristne helligsteder for all framtid. Men det eneste han oppnådde, var å sementere bevisstheten hos de kristne om hva disse stedene var. Og som de ordensmennesker romerne var, ble helligdommene og begrunnelsen for dem nedtegnet i arkiver som var tilgjengelige for bl.a. keiser Konstantin 200 år senere. Da Konstantin gjorde kristendommen til lovlig religion, kunne de kristne derfor gå rett til disse tre stedene og gjenoppta gudstjenestefeiringen der.

Vi har med andre ord tre sterke vitnemål om Jesu fødsel i Betlehem:

1. Et samlet bibelsk vitnesbyrd.
2. Lokaliseringen av Herodes' palassfestning bare ca. 2 km unna.
3. En samlet, kristen tradisjon som stammer helt tilbake til første generasjons kristne.

Og hva mer er: Det finnes ingen kilder i samtid eller nær ettertid som på noen måte bestreider at Jesus skulle være født i Betlehem! Tvert om var en så uttalt kristendomsfiendtlig keiser som Hadrian så overbevist om at Jesus var født der, at han gikk til et så radikalt tiltak som å opprette en helligdom for den greske avguden Adonis der for å «stjele» stedet fra de kristne. Så når våre dagers bedrevitere trekker i tvil at Jesus ble født i Betlehem, er de på særdeles tynn is. I beste fall uttaler de seg på sviktende grunnlag. I verste fall farer de med bevisst desinformasjon og er derved ikke et grann bedre enn keiser Hadrian. Og den kristne Kirke kan med stor frimodighet og med både direkte og indirekte historisk dokumentasjon fremdeles forkynne: Jesus Kristus ble født i Betlehem! Fødselsgrotten finnes fremdeles under Fødselskirken i Betlehem, og det er en sterk opplevelse å besøke den og vite at alt taler for at det var på dette stedet verdens Frelser ble født.

¹⁾ Herodes' grav ble funnet i ruinene av Herodianum i 2007, tilnærmet nøyaktig der Josefus har angitt i sitt historieverk.

²⁾ Fødselsgrotten er blant annet omtalt hos den kristne apologeten Justin Martyr (ca. 100–165) som refererer til kristne som ble fordrevet i 135, og sier at stedet i lange tider har vært æret som Jesu fødselssted.

Kirkelige handlinger

Oslo

Dåp

2. oktober i Oslo Døvekirke:
Lea Hope Nilsen

Konfirmasjon

10. september i Oppsal kirke:
Kine Iren Foss

Gravferd

7. september i Oslo Døvekirke:
Elsa Olaug Borge

Sør-Vestenfjelske

Gravferd:

Mary-Ann Rasmussen, Lagård kapell
7. oktober 2016

Vestenfjelske/Bergen

Dåp:

28. februar – Elvira Valentine Sæthre
Stabrun
24. april – Ellinor Holen Leinebø

Konfirmasjon:

08. mai – Benedikte Iversen

Nordenfjelske

Dåp

04.09.16 Tristan Dylan Lindeberg,
Trondheim Døvekirke

Forbønn ved ekteskapsinngåelse
30.07.16 Linn Hege og Christopher
Lawrence

Bisettelse

06.05.16 Ann-Kristin Benjaminsen,
født 17.11.67, Værnes kirke, Stjørdal
25.07.16 Siv Inger Rist, født 28.11.63,
St.Olavs kapell, Trondheim
21.09.16 Tore Jansen Evensen, født 11.08.32,
Trondheim Døvekirke
28.10.16 Anny Oddbjørg Skøtt,
født 14.07.32, Steinkjer kapell

Begravelse

12.02.16 Ole Gerhard Kvittfjell,
født 16.12.1949, Grane sogn
10.08.16 Bjørg Synnøve Henriksen,
født 21.05.33, Harstad
30.09.16 Helene Hjulstad,
født 29.06.31, Værnes kirke

Innsettelse av trosopplærer Helle

Av Odd Erling Vik Nordbrønd - odd.erling.nordbrond@dovekirken.no - Foto: Michael Hoffmann

16.oktober 2016 var det en høytidelig dag for Døves menighet i Møre. Da ble Helle Christiansen innsatt som trosopplærer. Det skjedde i gudstjenesten i Volsdalen kirke. Det var prostebesøk denne helgen, så da passet det bra å få dette til nå.

Helle har vært ansatt i snart 2 år; nå var det tid for å markere dette. Menighetsrådsleder Tone Rørvik Elvenes leste opp innsettelsesbrev fra biskop Ole Christian Kvarme. Døveprost Roar Bredvei talte for henne. Under forbønnen var disse med: Trosopplæringskoordinator Hege Lønning, døveprest Odd Erling Vik Nordbrønd, døveprosten, ungdomskonsulent i Møre, Bente Wangenstein, og trosopplærer i Volsdalen og Ålesund menighet, Marit Tørrisen.

Etter gudstjenesten var det kirkepizza, og da var det også tid for gaver og taler. Foreldrene til Helle kom fra Danmark for å få med seg begivenheten. Dette var hyggelig for både henne og menigheten.

KALENDER

Døvekirken i Oslo

Søndag 06.11, kl. 1500: Allehelgmesse, prest Marita Solberg Bjerke
Søndag 27.11, kl. 1800: Lysmesse, prest Marita Solberg Bjerke
Søndag 11.12, kl. 1100: Diakonigudstjeneste, prest Jarl Åge Tjørn
Lørdag 24.12, kl. 1400: Juleaftensgudstjeneste, prest Jarl Åge Tjørn
Søndag 25.12, kl. 1100: Høytidsgudstjeneste, prest Jarl Åge Tjørn
Fredag 6.1, kl. 1800: Voksenjuletefrest
Søndag 8.1, kl. 1500: Barnejuletefrest
Søndag 15.1, kl. 1100: Gudstjeneste/tur?
Søndag 29.1, kl. 1100 Gudstjeneste
Søndag 12.2, kl. 1100 Gudstjeneste
Søndag 26.2, kl. 1100 Gudstjeneste
9.-11.3 Basar

I distriktet:

Torsdag 15.12, kl. 1800 Julegudstjeneste i Storhamar kirke, Marita Solberg Bjerke

Åpent hus

12. jan: Presentasjon av vårens program
26. jan: Trygg på gaten v/ politiet
9. feb: Hva er latter? v/ Tore Nærum
23. feb: Psykolog Lone A. Gerhardt fra NSPH «Døve i et hørende samfunn»
9. mars: Basar
23. mars: Tema: Egg

De torsdagene det ikke er Åpent Hus, er det kafé kl. 14–18. Middag serveres kl. 16.

Ungdomsgruppa i Oslo Døvekirke

2016:

1. desember : Pepperkakebaking
16. desember: Kino

2017:

20. januar: Gokart
3. februar: Vinterball
10. februar: Kino
23.–25. februar Helgetur på Hafjell?
9. mars: Ungdomshjørnet på Døve-kirkens basar
10. mars: Barnehjørnet på Døve-kirkens basar

Sandefjord:

Gudstjenester i Sandefjord Døvekirke:

4. desember kl. 12: Adventsgudstjeneste, utdeling av kirkebok til 4- og 6-åringer
24. desember kl. 12: Juleaftensgudstjeneste
15. januar kl. 12: Gudstjeneste
29. januar kl. 12: Gudstjeneste
26. februar kl. 12: Gudstjeneste
12. mars kl. 12: Gudstjeneste
Gudstjenester i distriktet:
11. desember kl. 11: Gudstjeneste for døve og hørende i Strømsgodset Kirke i Drammen
12. februar: Tid og sted blir kunngjort
26. mars: Tid og sted blir kunngjort

Hellige tre kongers fest i Sandefjord døvekirke lørdag 7. januar kl. 15.

«Møteplassen» i Sandefjord Døvekirke (torsdager):

1. desember, 2. februar, 23. mars.

«Åpent Hus» med kirke-kafé i Sandefjord Døvekirke (lørdager):

28. november, 10. desember, 21. januar, 4. februar, 18. februar, 4. mars, 18. mars.

NB! Det kan forekomme endringer. Følg derfor med på menighetens hjemmeside!

Stavanger

27.11. kl. 17.00
Lysmesse ved konfirmanter. Offer: menigheten
11.12. kl. 11.00 Gudstjeneste
Alpha-avslutning. Offer: Menigheten
20.12. Åpen kirke med adventsprogram og julegrøt
24.12. kl. 15.00 Julegudstjeneste. Offer: Misjon

Kristiansand

18.12. kl. 11.00 Gudstjeneste i Odernes kirke. Offer: Misjon

Haugesund

04.12. kl. 11.00 Gudstjeneste i Rosabø kirke kl. 11.00. Offer: Misjon

Bergen

Gudstjenester:

20. november kl.11 ved Lars Hana
4.desember kl.11 ved Lars Hana (utdeling av 4-års bok)
11. desember (lysmesse) kl.18 ved Lars Hana

24. desember kl.15 ved Lars Hana
25. desember kl.13 ved Lars Hana
15. januar kl.11 ved Lars Hana
29. januar kl.11 ved Vidar Svendsen
12. februar kl.11 ved Vidar Svendsen
26. februar kl.11 ved Lars Hana
12. mars kl.11 ved Vidar Svendsen
26. mars kl.11 ved Lars Hana

Åpen kirke tirsdager kl.10.30 i forkant av seniotreff på Bergen døvesenter.

Konows senter Torsdager kl.12:

24. november ved Lars Hana. Nattverd
8. desember ved Lars Hana
24. desember ved Lars Hana
26. januar ved Vidar Svendsen
9. februar ved Lars Hana. Nattverd.
23. februar ved Lars Hana
9. mars ved Vidar Svendsen
30. mars ved Lars Hana

Tirsdagssuppe (kl 16.30: suppe og bibeltid / foredrag.):

22. november
28. mars

Misjonskveld:

28. februar kl.18.

Møre:

Gudstjenester og arrangementer:
Søndag 4.desember, kl.11:
Gudstjeneste i Volsdalen, adventsverksted?

Onsdag 6.desember, kl.11-14: Adventsfest i Seniorgruppa og Åpen Kirke

Tirsdag 13.desember, kl.17-20:

Åpen Kirke i Molde Domkirke

Fredag 24.desember, kl.14: Juleaftensgudstjeneste i Volsdalen kirke

Lørdag 7.januar, kl.14-18: Julefest i Volsdalen menighetshus

Søndag 15.januar, kl.11: Gudstjeneste i distrikt

Tirsdag 17.januar, kl.17-20: Åpen kirke i Molde domkirke

Tirsdag 24.januar, kl.11-14: Åpen kirke i Volsdalen menighetshus

Søndag 12.februar, kl.11: Gudstjeneste i Volsdalen kirke

Tirsdag 21.februar, kl.11-14: Åpen Kirke i Volsdalen menighetshus

Fredag 24.-Søndag 26.februar: Vinterhelg på Fjellseter, et samarbeid med M&R Døveforening

Tirsdag 28.februar, kl.17-20: Åpen Kirke i Molde domkirke

Torsdag 2.mars, kl.19: Madagaskarkveld i Døveforeningen

Trondheim

20.nov kl 18: Gudstjeneste med kirkekaffe i Trondheim døvekirke
22.nov kl 19: Menighetskveld med tema
30.nov kl 1730: Gudstjeneste med NRK tv-opptak i Trondheim døvekirke. Møt opp i fint klær.
4.des kl 14: Juleverksted for barn med familie i Klostergate 60
4.des kl 17: Familiegudstjeneste med lysmesse i Trondheim Døvekirke
6.des kl 11: Hyggetreff med julelunsj-koldtbord
11.des kl 18: Gudstjeneste i Lånke Menighetshus, Stjørdal
24.des kl 15: Julegudstjeneste i Trondheim Døvekirke
30.des kl 15: Gudstjeneste i Bamberg arbeidskirke, Levanger
1.januar kl 13: Gudstjeneste i Havstein-ekra helse og veverdssenter
8.januar kl 14-17: Juletefrest for familie med barn i Klostergate 60
10.januar kl 11: Hyggetreff med varm matservering
15.januar kl 11: Gudstjeneste med kirkekaffe i Trondheim Døvekirke
24.januar kl 19: Menighetskveld med tema
24.januar kl 17-19: Ungdomskveld i Klostergate 60
29.januar kl 18: Gudstjeneste i Trondheim Døvekirke
7.februar kl 11: Hyggetreff med varm matservering
12.februar kl 11: Gudstjeneste i Trondheim Døvekirke
21.februar kl 19: Menighetskveld
21.februar kl 17-19: Ungdomskveld i Klostergate 60
Hyggetreffene og menighetskveld i Klostergate 60. Følg oss på Facebook og hjemmeside.

Tromsø og distriktet

29.nov kl 13: Lysmesse med middag Tromsø døvekirke
4.des kl 11: Gudstjeneste Nordlyskatedralen, Alta
11.des kl 11: Gudstjeneste Kanebogen kirke, Harstad
24.des kl 13: Julegudstjeneste Tromsø Døvekirke
8.jan kl 17 Juletefrest i Tromsø Døvekirke, påmeldingsfrist kommer
15.januar kl 11: Gudstjeneste i Sortland kirke
29.januar kl 13: Gudstjeneste Tromsø døvekirke
9.februar kl 18-20: Åpen kirke Tromsø døvekirke
19.februar kl 13: Gudstjeneste Tromsø døvekirke
26.februar kl 11: Gudstjeneste Kanebogen kirke, Harstad

TRENGER DU NOEN Å
FORTELLE DET TIL?

Noen som skriver tenker på å ta sitt eget liv, andre er usikre, ensomme eller redde.
Noen trenger bare å slå av en prat.

Skriv til oss. Vi er her. Alltid.

kirkens-sos.no

SOS
MELDING

SOS
CHAT

KIRKENS
SOS

DØVES MENIGHETER

DØVEPROSTIET

Fagerborggt 12, 0360 OSLO
www.dovekirken.no

Roar Bredvei, daveprost
roar.bredvei@dovekirken.no
Mobiltelefon 90 85 82 12

Michael Hoffmann, rådgiver
michael.hoffmann@dovekirken.no
Mobiltelefon 40 74 37 23

Hege R. Lønning, trosopplæringskoordinator
hege.lønning@dovekirken.no
Telefon tolk 23 33 43 20
SMS 95 20 99 06
Bildetlf.: 0406060564@t-meeting.com

DØVEKIRKENES FELLESRÅD

Fagerborggt 12, 0360 OSLO
www.dovekirken.no

Camilla Høiberg, kirkeverge
kirkevergen@dovekirken.no
Telefon tolk 23 33 43 20
SMS 99 09 04 01

Dmitry Katsnelson, konsulent
dmitry.katsnelson@dovekirken.no
Telefon tolk 23 33 43 20
SMS 46 89 13 43
Bildetlf.: 0406340341@meeting.se

Eyolf Berg, IT-konsulent, web-master
eyolf.berg@dovekirken.no
Mobiltelefon 91 17 65 37

SAMARBEIDSSOMRÅDE ØST

ØSTENFJELSKE DØVEDISTRIKT

Jon Arnljot Vik, daglig leder
jon.vik@dovekirken.no
Telefon tolk 23 33 43 20
SMS 91 85 42 84

DØVES MENIGHET, OSLO

Fagerborggt. 12, 0360 OSLO
www.dovekirken.no/oslo
doves.menighet.oslo@dovekirken.no
Telefon 23 33 43 20
Det er tolk til stede i kontortiden tirsdag (9-15) - onsdag (12.30-15) - torsdag (9-15). Dere kan da ringe våre dave ansatte og snakke med de via tolken.

Jarl Åge Tjørn, daveprest
jarl.age.tjoern@dovekirken.no
Telefon 23 33 43 21
Mobiltelefon 92 65 54 19

Siv Henriksen Elstad, davekapellan
(Permisjon)

Marita Solberg Bjerke, davekapellan
marita.solberg.bjerke@dovekirken.no
Telefon 23 33 43 55
Mobiltelefon 90 89 65 90

Maren Oriola, trosopplærer
maren.oriola@dovekirken.no
SMS 48 20 52 18

Marianne Rasmussen Kolvik, menighetspedagog
marianne.kolvik@dovekirken.no
SMS 40 64 35 76

Karl Fr. Robertsen, barne-, ungdoms- og poesimedarbeider
karl.robertsen@dovekirken.no
Telefon tolk 23 33 43 20
SMS 40 76 94 82
Bildetlf.: 0406060588@wx3.se

Øystein Bang, organist
ohbang55@hotmail.com
Mobiltelefon 92 83 85 74

David E. Fraser, kirketjener/vaktmester
david.e.fraser@dovekirken.no
Telefon tolk 23 33 43 20
SMS 90 68 97 14
Bildetlf.: 0406340306@t-meeting.se

Olga Papalexidou, danser
oliapapalexidou@yahoo.no
Mobiltelefon 98 49 09 19

DØVES MENIGHET, SANDEFJORD

Fagerborggt. 12, 0360 OSLO
www.dovekirken.no/oslo/event/
dolink/famid/322014

Terje J. Johnsen, seniorprest
terje.j.johnsen@dovekirken.no
Mobiltelefon 92 83 13 58

Asgeir Høgli, trosopplærer
asgeir.hogli@dovekirken.no
Mobiltelefon 95 92 97 32

STIFTELSEN SIGNO

Marco Kanehl, daveprest
marco.kanehl@signo.no
Mobiltelefon 90 23 73 01

SAMARBEIDSSOMRÅDE VEST

SØR-VESTENFJELDSKE DØVEDISTRIKT

Petter Pettersen, daglig leder / menighetsarbeider
petter.pettersen@dovekirken.no
Mobiltelefon 48 10 55 58

DØVES MENIGHET, STAVANGER

Sandeidgaten 10, 4012 STAVANGER
www.dovekirken.no/stavanger
doves.menighet.stavanger@dovekirken.no
Besøksadresse: Saudagaten 11 (Døves Hus)
Kirke: Sandeidgaten 10

Leif Hadland, sokneprest
leif.hadland@dovekirken.no
Mobiltelefon 45 27 31 57

Jana Polkava, kateket
jana.polkava@dovekirken.no
SMS 46 50 99 98

Nabai Kauppinen, trosopplærer
nabai.kauppinen@dovekirken.no
SMS: 99 88 44 49

Petter Riisland, organist
petter.riisland@dovekirken.no
Mobiltelefon 97 77 47 62

Bjørn Jerstad, vaktmester/kirketjener
bjoern.laila@gmail.com
SMS 45 39 42 95

Arnstein Overøye, liturgisk leder
arnover@gmail.com
SMS 95 96 69 20

DØVES MENIGHET KRISTANSAND

Vidar Svendsen, davekapellan
vidar.svendsen@dovekirken.no
Mobiltelefon 99 59 26 23

VESTENFJELSKE DØVEDISTRIKT

Guri Kaland Svøren, daglig leder
guri.svoren@dovekirken.no
Mobiltelefon 45 50 27 93

DØVES MENIGHET, BERGEN

Postboks 2305 Hansaparken,
5828 BERGEN
www.dovekirken.no/bergen
doves.menighet.bergen@dovekirken.no
Besøksadresse: Kalfarveien 77
Mobiltelefon 45 50 27 93

Lars Hana, daveprest
lars.hana@dovekirken.no
Mobiltelefon 90 11 36 82

Ann-Karin Voldsund, trosopplærer
ann.k.voldsund@dovekirken.no
Mobiltelefon 98 81 10 30

Veronica Voldsund Troland, kirketjener/poesimedarbeider
(permisjon)

Mariusz Gajewski, kirketjenervikar
dorsza72@gmail.com
SMS: 97 89 31 98

DØVES MENIGHET, MØRE

Borgundveien 124, 6007 ÅLESUND
www.dovekirken.no/more
doves.menighet.more@dovekirken.no
Besøksadresse: Voldsdalen kirke/menighetshus

Odd Erling Vik Nordbrønd, daveprest
odd.erling.nordbrond@dovekirken.no
Telefon: 70 16 53 26
Mobiltelefon 95 07 83 62

Helle Christiansen, trosopplærer
helle.christiansen@dovekirken.no
SMS 91 57 69 26

SAMARBEIDSSOMRÅDE NORD

NORDENFJELSKE DØVEDISTRIKT

Berit Øyen Støyya, daglig leder
berit.oyen.stoyya@dovekirken.no
SMS 91 16 26 36

DØVES MENIGHET TRONDHEIM

Klostergata 60, 7030 TRONDHEIM
www.dovekirken.no/trondheim
doves.menighet.trondheim@dovekirken.no
SMS 91 16 26 36
Kirke: Klæbuveien 43

Per Walle, daveprest
per.walle@dovekirken.no
Mobiltelefon 95 86 75 64

Lisa Lind, davekapellan
lisa.lind@dovekirken.no
SMS 45 39 62 63

Siv Benedikte Mittet, trosopplæringsleder
siv.mittet@dovekirken.no
SMS 91 00 34 70

Urzula Kziazek, organist
Mobiltelefon 96 88 23 60

Georg Bjerkli, poesimedarbeider
SMS 92 65 86 14

Eva Hansen, kirketjener
SMS 91 76 45 07

DØVES MENIGHET, TROMSØ

Jadevegen 10,
9022 KROKELVDALLEN
www.dovekirken.no/tromso
doves.menighet.tromso@dovekirken.no

Arne Lundqvist, daveprest
arne.lundqvist@dovekirken.no
SMS 99 16 69 40

Sonja Skogvoll, kirketjener
sonja.skogvoll@kirken.tromso.no
Mobiltelefon 92 04 61 39

Berna Iren Martinussen, trosopplærer
berna.martinussen@dovekirken.no
SMS 97 01 66 62

Godt nytt på avispapir

Av Asbjørn Kvalbein, webpastoren Norea Mediemisjon
Bibeltekst: Lukas 2,1-14

Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskrives i manntall. Denne første innskrivningen ble holdt mens Kvinius var landshøvding i Syria. Og alle dro av sted for å la seg innskrive, hver til sin by.

Josef dro da fra byen Nasaret i Galilea opp til Judea, til Davids by Betlehem, siden han var av Davids hus og ætt, for å la seg innskrive sammen med Maria, som var lovet bort til ham, og som ventet barn. Og mens de var der, kom tiden da hun skulle føde, og hun fødte sin sønn, den første-fødte. Hun svøpte ham og la ham i en krybbe, for det var ikke husrom for dem.

Det var noen gjeterne der i nærheten som var ute på marken og holdt nattevakt over flokken sin. Med ett sto en Herrens engel foran dem, og Herrens herlighet lyste om dem. De ble overveldet av redsel. Men engelen sa til dem: «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket: I dag er det født dere en frelser i Davids by;

han er Messias, Herren. Og dette skal dere ha til tegn: Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe.» Med ett var engelen omgitt av en himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sang:

*«Ære være Gud
i det høyeste,
og fred på jorden
blant mennesker
Gud har glede i!»*

En hjemløs tumlet om i verdensbyen Chicago. De få vennene han hadde, var ikke særlig snille, men ga ham en narrejulepresang innpakket i avispapir. Før den hjemløse fikk pakket opp ferdig, ble han

oppslukt av en overskrift i avisen. Så ropte han høyt: «Men her står det jo alt sammen ... at det er oppklart nå. Nå vet hele Ohio at det ikke er jeg som gjorde det! ...» Folk hadde mistenkt den forknytte mannen for å ha stått bak en forferdelig historie, og han hadde vært livredd. Plutselig var han blitt fri fra angsten og anklagene.

Gud hadde valgt det innpakningspapiret, skrev Bertolt Brecht i denne fortellingen. Narrepresangen brakte et budskap som satte en mann i frihet.

Overalt i verden fins det mennesker som er stygge mot hverandre. Men så griper Gud inn på sine merkelige måter. Han kommer

med et innpakningspapir som du ikke synes har noen verdi, men som inneholder virkelig godt nytt.

Guds Sønn ble født i de laveste forhold, og aller først åpenbart blant de mest foraktede og utstøtte, gjeterne på nattevakt. Kunne det være noe ekstra ved det lille barnet? Jesus vokste opp i en utkant. Som frelser døde han på et romersk kors. Alt var som verdiløst avispapir. Men han viste seg som seierherre over døden og etterlot seg en tom grav.

Gjennom alt forkynner Jesus: Jeg er glad i deg. Jeg har elsket deg med en kjærlighet helt fra evige tider. Ta budskapet inn over deg, så er du fri fra alle anklagene, enten de kommer fra deg selv, eller de kommer fra andre. Gud har grepet inn og skrevet en erklæring om frikjenning på det enkleste papir.

Gleden er for alt folket (Luk 2,10). Gleden er at Gud elsker oss i og med det lille mennesket i krybben, han som en gang skal oppleve at hvert kne skal bøye seg for ham.